

Rozdział I

ORGANIZACJA HODOWLI DROBIU W POLSCE

1. Farmy zarodowe

Prace hodowlane prowadzono w 2022 r. w 8. fermach utrzymujących stada zarodowe drobiu (kury kierunku nieśnego – 3, gęsi – 1, kaczkę typu pekin – 2, przepiórki japońskie – 2). Ogółem programem hodowlanym genetycznego doskonalenia objęto w 2022 r. 22. populacje wpisane do ksiąg hodowlanych drobiu. Wykaz rodów zarodowych kur nieśnych (11 rodów), gęsi (2 rody), kaczek (3 rody) i przepiórek (6 rodów) utrzymywanych w 2022 r. przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Rody zarodowe kur nieśnych, gęsi, kaczek i przepiórek utrzymywane w 2022 r.

(stan na dzień 30.04.2023 r.)

Lp.	Hodowca	Nazwa rodu hodowlanego	Symbol rodu hodowlanego
KURY NIEŚNE			
1.	"MESSA" Ośrodek Hodowli Zarodowej Sp. z o.o.	Rhode Island White Rhode Island Red New Hampshire Barred Plymouth Rock Barred Rock	M-55 V-44 N-22 C-66 G-77
2.	Zarodowa Ferma Kur Rszew Sp. z o.o.	Rhode Island Red Sussex Sussex New Hampshire Barred Rock	R-55 S-11 S-55 N-88 P-55
3.	Anna Skórnicka oraz Zofia i Gracjan Skórnicy Hodowla Kur Zielononózek	Zielononózka kuropatwana	ZS-11
GĘSI			
4.	Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy	Gęś Biała Kołudzka	W-33 W-11
KACZKI			
5.	Mariola i Adam Belt Ośrodek Hodowli Kaczek	kaczka typu pekin	A-55 F-11
6.	Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy	kaczka Dworka	D-11
PRZEPIÓRKI			
7.	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie	przepiórka japońska Faraon przepiórka japońska	F-11, F-22, F-33 S-22, S-33

8.	Dariusz Królik Gospodarstwo Rolne	przepiórka japońska	J-11
----	--	---------------------	------

W 2022 r. ośrodki hodowlane drobiu utrzymujące stada zarodowe rozprowadzały następujące zestawy hodowlane drobiu:

KURY NIEŚNE

- 1) Zarodowa Ferma Kur Rszew Sp. z o.o.
ul. Klonowa 93, 95-050 Konstantynów Łódzki,
woj. łódzkie
☎ 42 211 15 85, 42 211 19 99
e-mail: rszew@poczta.fm www.rszew.pl

Rosa 1	♂	R-55 x	♀	S-15
Rosa 2	♂	R-55 x	♀	RS-515
Rosa 3	♂	N-88 x	♀	RS-515
Rosa 4	♂	P-55 x	♀	RS-515
Rosa 5	♂	N-88 x	♀	P-55

- 2) MESSA Ośrodek Hodowli Zarodowej Sp. z o.o. w Mieni
Mienia 100, 05-319 Ceglów,
woj. mazowieckie
☎ 25 757 02 02, 25 757 01 93
e-mail: messa@messa-mienia.pl www.messa-mienia.letnet.pl

Messa B	♂	V-44 x	♀	N-22
Messa C	♂	N-22 x	♀	CG-67
Messa J	♂	G-77 x	♀	NV-24
Messa 445	♂	V-44 x	♀	VM-45
Messa 443	♂	V-44 x	♀	VH-43
Messa P	♂	V-44 x	♀	M-55
Messa 26	♂	N-22 x	♀	C-66
Messa 72	♂	G-77 x	♀	N-22
Messa 43	♂	V-44 x	♀	H-33

- 3) Anna Skórnicka
Gospodarstwo Rolne
ul. Spółdzielcza 26
64-110 Lipno
woj. wielkopolskie
☎ 605 788 228
oraz
Zofia i Gracjan Skórnicy
Hodowla Kur Zielononózek
ul. Szamotulska 43, 64-550 Duszniki,
woj. wielkopolskie
☎ 61 291 91 21

e-mail: gracjan.skornicki@wp.pl

rozprowadza się materiał rodzicielski i towarowy kur Zielononóżka kuropatwiana rodu ZS-11

GĘSI

Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Doświadczalny w Kołudzie Wielkiej
Krajowy Ośrodek Badawczo-Hodowlany Gęsi
Kołuda Wielka
ul. Parkowa 1
88-160 Janikowo, woj. kujawsko-pomorskie
☎ 52 358 27 70 do 78, 52 351 33 91
e-mail: koluda@iz.edu.pl
www.koluda.pl

Biała Kołudzka® ♂ W-33 x ♀ W-11

KACZKI TYPU PEKIN

- 1) Mariola i Adam Belt
Ośrodek Hodowli Kaczek
Lińsk 114
89-530 Śliwice, woj. kujawsko-pomorskie
☎ 664 115 634
e-mail: beltadam@wp.pl
♂ A-55 x ♀ F-11
♂ F-11 x ♀ A-55

materiał rodzicielski i towarowy pochodzący od fermy zarodowej kaczek rozprowadza:

Zakład Wylęgu Drobiu
ul. Kolejowa 12, 89-500 Tuchola, woj. kujawsko-pomorskie
☎ 52 334 36 27
e-mail: pawel.budaj@tuchola.pl

- 2) Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie
Zakład Doświadczalny w Kołudzie Wielkiej
Stacja Zasobów Genetycznych Drobiu Wodnego
Dworzyska, 62-035 Kórnik, woj. wielkopolskie
☎ 61 817 02 25
Dwórka – rozprowadza się wyłącznie materiał towarowy

PRZEPIÓRKI

- 1) Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki
Instytut Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej
ul. Akademicka 13
20-950 Lublin, woj. lubelskie
☎ 81 445 67 92
e-mail: www.up.lublin.pl
rozprowadza się materiał towarowy – rody: F-11, F-22, F-33, S-22, S-33
- 2) Dariusz Królik, Gospodarstwo Rolne
ul. Gen. Władysława Andersa 13/2
98-200 Sieradz, woj. łódzkie
☎ 603 040 735
e-mail: kontakt@przepiorki.eu
www.przepiorki.eu
rozprowadza się materiał towarowy – ród J-11

Wykaz dopuszczonego do obrotu w 2022 r. materiału hodowlanego i towarowego drobiu pochodzącego z zagranicznych hodowli przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2

Wykaz dopuszczonego do obrotu w 2022 r. materiału hodowlanego i towarowego drobiu pochodzącego z zagranicznych hodowli
(stan na dzień 30.04.2023 r.)

Lp.	Zestaw hodowlany	Hodowca	Przedstawiciel w Polsce
kury nieśne przeznaczone do intensywnej produkcji jaj			
1. 2. 3.	Hy-Line Brown Hy-Line White W-36 Hy-Line Gray	Europe Valeriy Stepanenko Sales and Technical Manager +386 41 928 070 e-mail: vstepanenko@hyline.com www.hyline.com Tom Dixon Global Sales & Marketing Director tdixon@hyline.com Hy-Line (UK) e-mail: firstpost@hyline.co.uk www.hy-line.co.uk	H&P Sp. z o.o. Wylęg i Hodowla Drobiu Sp. K. ul. Katowicka 78B 43-186 Orzesze-Gardawice tel. 32 221 50 22 kom. 664 220 201 faks 32 221 56 30 www.kurki-hp.com.pl e-mail: zwdgardawice@kurki-hp.com.pl H&P Sp. z o.o. Odchów i Hodowla Drobiu Sp. K. ul. Szeroka 45 44-246 Palowice tel. 32 431 75 01 kom. 664 220 201 faks 32 431 77 06 e-mail: kurki@kurki-hp.com.pl www.kurki-hp.com.pl
4. 5. 6.	Lohmann Brown Classic Lohmann White Lohmann Sandy	Lohmann Tierzucht GmbH Am Seedeich 9-11 27472 Cuxhaven Deutschland tel. +49 4721 505 137	Opol-Drob Sp. z o.o. ul. Traugutta 8 49-200 Grodków tel. 77 415 52 15 kom. 600 025 929

		fax +49 4721 505 222 e-mail: info@ltz.de www.ltz.de	faks 77 415 31 60 e-mail: opoldrob@neostrada.pl www.opoldrob.pl Drobiarstwo Opolskie Sp. z o.o. ul. Opolska 39 49-100 Niemodlin tel. 77 460 64 26 faks 77 460 67 27 e-mail: drobiarstwo@op.pl www.drobiarstwo.com.pl
7. 8. 9. 10. 11.	ISA Brown ISA Tint Bovans White Bovans Goldline Dekalb White	Institut de Sélection Animale BV Villa 'de Körver' Spoorstraat 69, P.O. Box 114 5830 AC Boxmeer The Netherlands tel. +31 485 319 111 fax +31 485 319 112 e-mail: info.isa@hendrix-genetics.com www.isapoultry.com	DH – Doradztwo Hodowlane Marek Lisak ul. Artyleryjska 36/1 59-220 Legnica tel. 76 721 37 12 kom. 606 437 263 e-mail: marek.lisak@hendrix-genetics.com e-mail: marekll@interia.eu
12. 13.	Tetra SL Tetra Tint	Bábolna TETRA Kft. H-2943 Bábolna Radnóti Miklós u. 16. Hungary tel. +36 34568176 tel. +36 95345008 e-mail: info@babolnatetra.com www.babolnatetra.com	-
14. 15. 16.	Dominant Brown D-102 Dominant Brown D-192 Dominant Leghorn D-229	DOMINANT CZ LIHEŇ STUDENEC s.r.o. Studenec 183 67502 Koněšín Czech Republic tel. +420 568 627 918 tel. +420 568 627 910 e-mail: info@lihen-studenec.cz www.dominant-cz.cz Milan Tyller tel. +420 602 642 557 tel. +420 723 714 896 e-mail: info@dominant-cz.cz	-
17. 18.	Novogen Brown Classic Novogen White Light	Verbeek Fabricageweg 1 3899 AV Zeewolde The Netherlands	Verbeek's Wylęgarnia i Odchów Sp. z o.o. ul. Prof. Kaliny 102 63-400 Ostrów Wlkp. tel. 513 085 539 tel. 609 259 858 e-mail: karolina.poniatowska@verbeek.com.pl office@verbeek.com.pl
kury nieśne przeznaczone do półintensywnej produkcji jaj			
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	Dominant Sussex D-104 Dominant Blue D-107 Dominant Black D-109 Dominant Black D-149 Dominant Red Barred D-159 Dominant Blue D-187 Dominant Coloured D-259	DOMINANT CZ LIHEŇ STUDENEC s.r.o. Studenec 183 67502 Koněšín Czech Republic tel. +420 568 627 918 tel. +420 568 627 910 e-mail: info@lihen-studenec.cz	-

8.	Dominant Partridge D-300	www.dominant-cz.cz	
9.	Dominant Tricolor D-301		
10.	Dominant Red Barred D-459	Milan Tyller	
11.	Dominant Partridge D-830	tel. +420 602 642 557	
12.	Dominant Red D-853	tel. +420 723 714 896	
13.	Dominant Gold D-902	e-mail: info@dominant-cz.cz	
14.	Dominant Gold GS D-902		
15.	Dominant Barred D-959		
16.	Dominant Barred GS D-959		
17.	Dominant Greenshell GS-159		
18.	Dominant Greenshell GS-107		
19.	Dominant Greenshell GS-300		
20.	Dominant Greenshell GS-959		
21.	Dominant Darkshell DS-109		
22.	Dominant Greenshell GS-229		
23.	Dominant Greenshell GS-459		
24.	Dominant Red Barred D-159		
kury mięsne			
1.	Ross 308	Aviagen Group	Aviagen EPI Sp. z o.o.
2.	Ross 508	Cummings Research Park	Zębowo 71 A
3.	Ross 708	920 Explorer Boulevard NW	87-126 Obrowo
4.	Ross PM3	Huntsville, AL 35806	tel. 56 674 72 00
		USA	dkulik@aviagen.com
		tel. +1 256 890 3800	
		fax +1 256 890 3919	
		info@aviagen.com	
		www.aviagen.com	
		Aviagen EPI B.V.	
		Elmpterweg 47	
		6042 KJ Roermond	
		The Netherlands	
		www.aviagen.com	
5.	Hubbard Flex	Groupe Grimaud	Hubbard Polska Sp. z o.o.
6.	Hubbard F-15	3 La Corbière - Roussay	Pawłów Trzebnicki 71
7.	Hubbard JA-57	49450 Sèvres	55-110 Prusice
8.	Hubbard JA-57Ki	France	tel. 71 312 62 30
9.	Hubbard JA-57R	tel. +33 241 703 690	faks 71 321 62 67
10.	Hubbard JA-87	fax +33 241 703 167	e-mail: biuro@hubbard-polska.pl
11.	Hubbard JA-87R	e-mail: groupe@grimaud.fr	www.hubbard-polska.pl
		www.grimaud.com	
		Hubbard SAS	
		Mauguérand	
		P.O. Box 169	
		22800 Le Focil – Quintion	
		France	
		tel. +33 296 796 370	
		fax +33 296 740 471	
		contact.emea@hubbardbreeders.com	
		www.hubbardbreeders.com	
12.	Cobb 500	Cobb Germany Avimex GmbH	Ireneusz Rosada
		Peter-Henlein Str. 1	tel. 607 289 556
		93128 Regenstauf	Piotr Czaplicki
		Germany	tel. 607 722 420
		tel. +49 9402 930 747	Tomasz Torgowski
		fax +49 9402 930 750	tel. 602 490 355
		e-mail: info@cobb-germany.com	
		www.cobb-germany.com	

indyki typu średnio-ciężkiego			
1. 2. 3.	BUT 9 T-10 BIG 9	Aviagen Turkeys, Inc. 31186 Midland Trail East Lewisburg West Virginia 24901 USA tel. +1 304 793 2680 fax +1 304 793 2684 e-mail: turkeysinc@aviagen.com www.aviagenturkeys.com Aviagen Turkeys Ltd. Chowley Five Chowley Oak Business Park Tattenhall Cheshire CH3 9GA UK tel. +44 1829 772 020 fax +44 1829 772 059 e-mail: turkeysLtd@aviagen.com www.aviagenturkeys.com	Zdrowy Drób Sp. z o.o. ul. Jesienna 3, 10-370 Olsztyn tel. 89 644 89 01 e-mail: sekretariat@indykpol.pl www.indykpol.pl Filia we Frednowach OHI Frednowy 77B 14-200 Iława tel. 89 644 89 00 faks 89 644 89 01 e-mail: frednowy@indykpol.pl Grelavi SA ul. Budowlana 2A 10-424 Olsztyn tel. 89 534 68 68 faks 89 534 10 19 e-mail: grelavi@hendrix-genetics.com www.grelavi.pl Gerczak Nord-Pol Hatchery Spółka Jawna Laseczno 58B 14-202 Iława 3 tel. 89 648 65 77 faks 89 648 75 20 e-mail: gerczak@gerczak.pl www.gerczak.pl
indyki typu ciężkiego			
1. 2.	Hybrid XL Hybrid Converter	Hendrix Genetics Ltd Hybrid Turkeys LLC 650 Riverbend Drive, Suite C650 Kitchener N2K 3S2 Canada tel. +1 519 578 2740 fax +1 519 578 1870 e-mail: info.hybrid@hendrix-genetics.com www.hybridturkeys.com Hendrix Genetics Turkeys Europe La Bohardiere, BP1 St-Laurent de la Plaine 49290 Mauges sur Loire France tel. +33 241 742 121 fax +33 241 783 838 e-mail: info.hybrid@hendrix-genetics.com www.hybridturkeys.com	Grelavi SA ul. Budowlana 2A 10-424 Olsztyn tel. 89 534 68 68 faks 89 534 10 19 e-mail: grelavi@hendrix-genetics.com www.grelavi.pl
3. 4. 5. 6.	Nicholas 700 BIG 6 BIG 7 Converter Novo	Aviagen Turkeys, Inc. 31186 Midland Trail East Lewisburg West Virginia 24901 USA tel. +1 304 793 2680 fax +1 304 793 2684 e-mail: turkeysinc@aviagen.com Aviagen Turkeys Ltd.	Zdrowy Drób Sp. z o.o. ul. Jesienna 3, 10-370 Olsztyn tel. 89 644 89 01 e-mail: sekretariat@indykpol.pl www.indykpol.pl Filia we Frednowach OHI Frednowy 77B, 14-200 Iława tel. 89 644 89 00 faks 89 644 89 01

		Chowley Five Chowley Oak Business Park Tattenhall, Cheshire CH3 9GA UK tel. +44 1829 772 020 fax +44 1829 772 059 e-mail: turkeysLtd@aviagen.com www.aviagenturkeys.com	e-mail: frednowy@indykpol.pl Grelavi SA ul. Budowlana 2A 10-424 Olsztyn tel. 89 534 68 68 faks 89 534 10 19 e-mail: grelavi@hendrix-genetics.com www.grelavi.pl Gerczak Nord-Pol Hatchery Spółka Jawna Laseczno 58B 14-202 Iława 3 tel. 89 648 65 77 faks 89 648 75 20 e-mail: gerczak@gerczak.pl www.gerczak.pl
Gęsi			
1.	White Goslings G-35	Grimaud Frères Sélection 3 La Corbière - Roussay 49450 Sèvremoine France tel. +33 241 703 690 fax +33 241 703 167 www.grimaudfreres.com	AMI AGRO S.C. I.M.K. Aksamszy, E. Głazik ul. Brzozowa 7A 63-510 Mikstat tel./faks 62 731 08 00 e-mail: ami@ami.com.pl www.ami.com.pl
Kaczki			
1.	STAR 53 H.Y. (♂ GL-50 x ♀ GL-30)	Grimaud Frères Sélection 3 La Corbière - Roussay 49450 Sèvremoine France tel. +33 241 703 690 fax +33 241 703 167 www.grimaudfreres.com	-
2.	STE MULARD	ORVIA COUVOIR DE LA MÉSANGÈRE La Mésangère 49 510 Beaupréau – en – Mauges France tel. +33 241 700 529 e-mail: contact@orvia.fr www.orvia.fr	Orvia Polska Łukasz Słoniewicz tel. 503 792 779 e-mail: lukasz.sloniewicz@orvia.fr
3. 4.	ST 5 Heavy ST 5 Super Heavy	Orvia Gourmaud Sélection Centre de sélection La Seigneurtière Saint-André-Treize-Voies 85260 Montréverd France tel. +33 240 020 200 fax +33 240 020 207 e-mail: contact@orvia.fr www.orvia.fr	Orvia Polska Łukasz Słoniewicz tel. 503 792 779 e-mail: lukasz.sloniewicz@orvia.fr
5. 6.	SM 3 Heavy SM 3 Medium	Cherry Valley Farms Ltd Cherry Valley House Blossom Avenue North East Lincolnshire DN 364TQ	-

		UK tel. +44 147 2808 400 fax +44 147 2751 431 e-mail: international@cherryvalley.co.uk www.cherryvalley.co.uk	
--	--	---	--

2. Fermy reprodukcyjne ze stadami prarodzicielskimi drobiu

W 2022 r. prowadzono w Polsce reprodukcję stad prarodzicielskich kur mięsnych w czterech ośrodkach hodowlanych:

ROSS 308

- Hubbard Polska Sp. z o.o.
Pawłów Trzebnicki 71
55-110 Prusice, woj. dolnośląskie
☎ 71 312 62 30, faks 71 321 62 67
e-mail: biuro@hubbard-polska.pl
www.hubbard-polska.pl
- Stanisław Nowak, Maciej Nowak
Avifarm s.c.
ul. Hallera 37
86-230 Lisewo, woj. kujawsko-pomorskie
☎ 603 784 990
- Jakub Kryska
Kryska Farma
Mościska 25
09-550 Szczawin Kościelny, woj. mazowieckie
☎ 24 235 14 22, 502 906 512
- Jarosław Siemek
Moszyn 5A
06-100 Pułtusk, woj. mazowieckie
Prusinowice 67B
06-150 Świercze, woj. mazowieckie
☎ 605 524 446

3. Fermy reprodukcyjne ze stadami rodzicielskimi drobiu

W 2022 r. wykonano ogółem 1.402 oceny obejmujące wychów i produkcję stad reprodukcyjnych drobiu. Liczbę ocenionych stad reprodukcyjnych oraz dynamikę oceny w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3

Liczba ocenionych stad reprodukcyjnych drobiu oraz dynamika oceny w 2022 r.

Lp.	Gatunek / typ użytkowy drobiu	Stada reprodukcyjne ocenione w okresie			
		wychowu		produkcji	
		liczba	dynamika 2022/2021 (%)	liczba	dynamika 2022/2021 (%)
1.	kury mięsne	442	102,6	358	88,8
2.	kury nieśne intensywne	21	100,0	15	115,4
3.	kury nieśne półintensywne	61	67,8	79	138,6
4.	Indyki	27	93,1	29	96,7
5.	Gęsi	57	107,5	237	86,5
6.	Kaczki	34	100,0	42	116,7
OGÓŁEM		642	97,6	760	93,5

4. Farmy utrzymujące stada objęte ochroną zasobów genetycznych drobiu

W 2022 r. programem hodowlanym ochrony zasobów genetycznych objęto 41 rodów drobiu. Liczbę rodów oraz rasy i odmiany poszczególnych gatunków drobiu objętych programem ochrony zasobów genetycznych przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4

Rody, rasy i odmiany objęte w 2022 r. programem ochrony zasobów genetycznych drobiu

Gatunek drobiu	Liczba rodów	Hodowca, Ród, rasa lub odmiana drobiu
kury nieśne	17	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie Polbar (Pb), Zielononóżka kuropatwiana (Zk) Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki – PIB Chorzelów Sp. z o.o. w Chorzelowie Zielononóżka kuropatwiana (Z-11), Leghorn (G-99, H-22), Rhode Island Red (R-11, K-22), Rhode Island White (A-33), Żółtonóżka kuropatwiana (Ż-33), Sussex (S-66) Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy Ferma w Aleksandrowicach Zielononóżka kuropatwiana (Z-11), Leghorn (H-22), Rhode Island Red (R-11), Rhode Island White (A-33), Żółtonóżka kuropatwiana (Ż-33), Sussex (S-66) Messa Ośrodek Hodowli Zarodowej Sp. z o.o. w Mieni Leghorn (H-33), Barred Rock (WJ-44, P-11), Barred Plymouth Rock (D-11), New Hampshire (N-11)

		Uniwersytet Rolniczy w Krakowie Czubatka polska (CP11), Czubatka polska (CP-22)
kaczki	10	Adam Belt, Ośrodek Hodowli Kaczek w Lińsku Pekin krajowy (P-11, P-22, P-44, P-55) Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy Zakład Doświadczalny w Kołudzie Wielkiej Stacja Zasobów Genetycznych Drobiu Wodnego Dworzyska Pekin polski (P-33), kaczka pomniejszona (K-2), pekin duński (P-8), pekin francuski (P-9), pekin angielski (LsA), mieszaniec Khaki Campbell i Orpington (KhO-1)
gęsi	14	Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy Zakład Doświadczalny w Kołudzie Wielkiej Stacja Zasobów Genetycznych Drobiu Wodnego Dworzyska Gęś lubelska (Lu), gęś kielecka (Ki), gęś podkarpacka (Pd), gęś kartuska (Ka), gęś rypińska (Ry), gęś romańska (Ro), gęś suwalska (Su), gęś landes (LsD-01), gęś garbonosa (Ga), gęś pomorska (Po), gęś słowacka (Sl), gęś kubańska (Ku) Uniwersytet Rolniczy w Krakowie Gęś zatorska (ZD-1) Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu Gęś biłgorajska (Bi) Maria Kołodziej „Majątek Rutka” w Puchaczowie Gęś biłgorajska (Bi)